

Kannanotto

13.5.2014

Työ- ja elinkeinoministeriön kannanotto Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) toiminnasta vuonna 2014

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Vuonna 2014 on kaivannaisalaa koskevaa, varsin vilkastakin yhteiskunnallista keskustelua on dominoinut uutisointi ja tapahtumat Talvivaaran kaivoksella. Kaivoksen konkurssi ja sen seuraukset ovat edellyttäneet TEM-konsernin toimenpiteitä ja GTK on ollut mukana merkittäväällä panoksella.

Kokonaisuutena GTK on 2014 jälleen kerran toteuttanut asetetut tavoitteet sekä tulosten että talouden osalta ja toiminta on ollut TEM:n konsernistrategian mukaista.

GTK on onnistunut tehostamisella ja toimintojen sopeuttamisella sekä aktiivisella ulkopuolisen rahoituksen hankinnalla vastaamaan pienenevän perusrahoituksen tuomiin haasteisiin.

Maksullisen toiminnan tuotot ylittävät tavoitteet ja merkillepantavaa on että kaivannaisteollisuus kasvatti osuuttaan palvelujen käyttäjänä toimialan erittäin heikosta markkinatilanteesta huolimatta. Tämä kertoo GTK:n palvelujen tarpeellisuudesta alan toiminnalle ja toimijoille, sekä tarjottavien palveluiden laadusta.

GTK on vahvistanut EU:ssa rooliaan keskeisenä suomalaisena tutkimuslaitoksena ja merkittävänä geologian alan tutkimuslaitoksena. Vuoden 2014 aikana tästä on saatu useampia hyviä esimerkkejä. EU-tason toimintaan systemaattisesti tehdyt panostukset tuottavat tulosta.

Turvevarojen kartoituksen osalta laitos jäi jonkin verran sopimuksessa asetetusta tavoitteesta. Kuluva vuoden osalta tavoitetta laajennettiin kartoituksesta vastaamaan monipuolisemmin toimialan tarpeita.

GTK toteutti tulossopimuksen mukaisen vaikuttavuuden itsearvioinnin keväällä 2014. Kuluva vuonna, laitoksen nelivuotisen tulossopimuksen päättyessä, ulkopuolinen taho selvittää laitoksen vaikuttavuutta. Itsearvioinnin tuloksia pelataan kesällä valmistuvaan selvitykseen.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä kehittämistarpeet

Tilinpäätös on systemaattinen ja selkeä, ja toimintaa kuvaavia tietoja on saatavilla riittävästi. Tunnuslukujen ja seurattavien tietojen osalta esitetään vähintään kolmen vuoden sarjat ja tilinpäätöksessä on myös analysoitu raportoituja tietoja.

Ministeriö on saanut GTK:lta kertomusvuoden aikana toiminnan seuraamista ja ohjaamista varten tarvitsemansa tiedot ja selvitykset.

3. Toimenpiteet, joihin GTKn on ryhdyttävä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

VTV:n 28.4.2015 päivätyn tilintarkastuskertomuksen mukaan tilinpäätöslaskelmat on laadittu säännösten mukaisesti ja analyysi on esitetty asianmukaisesti. Toiminnallisesta tehokkuudesta esitetyt tiedot ovat oikeita ja riittäviä, ja talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

Helmikuun 6. päivänä 2015 on annettu VTV:n väliraportti maksullisen toiminnan laillisuus- ja asianmukaisuustarkastuksesta. Tarkastuksen perusteella todetaan, että sisäisen valvonnan järjestämisessä on tullut esiin allekirjoitusvaltuuksien noudattamiseen, sopimusten mukaiseen laskutukseen ja hyvityslaskujen tietosisältöön liittyviä puutteita. GTK on ryhtynyt tarvittaviin toimenpiteisiin.

Tilintarkastuskertomuksessa kehoitetaan GTK:ta jatkossa kiinnittämään huomiota saatujen ennakoiden oikeaan kirjanpidolliseen käsittelyyn. Lisäksi GTK:n tulee kiinnittää huomiota siihen, että erissä tehdyistä toimeksiannoista syntyvien saatavien määrä ei pääse kasvamaan liian suureksi.

4. Toimenpiteet, joihin ministeriö ryhtyy tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Vuoden 2016 tulostavoitteiden laadinnassa ministeriö pyrkii entistä strategisempaan tavoitteiden asetteluun ja näihin liittyvien numeeristen tavoitteiden laadintaan. GTK on kuluvan vuoden helmikuussa käynnistänyt strategiatyön, ja kesällä valmistuva uusi strategia tulee toimimaan pohjamateriaalina, kun ministeriö lähtee syksyllä valmistelemaan laitokselle seuraavaa nelivuotista tulossopimusta.

Kuluvaan vuoteen päättyvän nelivuotisen tulossopimuksen puitteissa on ulkopuolisen tahon toimesta tekeillä laitoksen vaikuttavuusarviointi. GTK on aiemmin tulossopimuskaudella tehnyt laitoksen vaikuttavuudesta itsearviointin. Vaikuttavuusarviointien tulokset tulevat osaltaan antamaan eväitä sekä uuden tulossopimuksen tavoitteiden laadintaan että kehitystä seuraavien relevanttien mittareiden määrittelyyn.

VTV:n väliraportin suosituksen mukaisesti ministeriö päivittää kauppaja- ja teollisuusministeriön 18.12.1996 antaman päätöksen Geologian tutkimuskeskuksen suoritteiden maksullisuudesta ja maksuperusteista, 1146/1996.

Petri Peltonen
osastopäällikkö

Riikka Aaltonen
kaivosylitarkastaja